

ÖZET

HİPERTANSİF VE DİYABETİK HASTALARDA P DALGA DİSPERSİYONUNUN UÇ ORGAN HASARI BELİRTECİ OLARAK KULLANIMI

Amaç ve Hipotez:

Yüksek kan basıncı ve hiperglisemi sol atriyum miyokardında morfolojik değişikliklere neden olmaktadır. Bununla birlikte gelişen diyastolik disfonksiyon nedeniyle sol atriyumda hemodinamik değişiklikler meydana gelmektedir. Bunlara bağlı olarak sol atriyum dokusunda elektriksel iletide değişiklik ve düzensizlik oluşmaktadır. Bu olay elektrokardiyogramda artmış P dalga dispersiyonu (PDD) şeklinde görülmektedir. Diyastolik disfonksiyon hipertansif ve diyabetik hastalarda kardiyak hasarın, hipertansif ve diyabetik kardiyomyopatinin öncü bulgusu olarak düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı hipertansif ve/veya diyabetik hastalarda PDD'nun kardiyak uç organ hasar belirteci olarak kullanımını araştırmaktır.

Yöntem:

Çalışmaya koroner arter hastalığı veya başka kronik hastalığı olmayan, esansiyel hipertansiyon ve/veya tip 2 diyabet nedeniyle tedavi gören 65 hasta (ortalama yaş 50.9 ± 5.5) alındı. Sağlıklı 20 bireyden (ortalama yaş 49.1 ± 7.8) kontrol grubu oluşturuldu. Sistolik ve diyastolik ekokardiyografi parametreleri, PDD ve mikroabüminüri (MAÜ) düzeyleri değerlendirildi. $PDD \geq 40$ ms patolojik olarak değerlendirildi

Bulgular:

Hasta grubuna PDD ortalaması hipertansiflerde 31.3 ± 2.4 ms, diyabetiklerde 34.7 ± 3.9 ms, her iki hastalığı olanlarda 39.3 ± 3.7 ms olarak saptanmıştır. Kontrol grubunda ortalama PDD 25.6 ± 8.8 ms olarak saptandı. Hasta grubunda PDD anlamlı derecede uzun saptandı ($p= 0.015$). Her üç hasta grubunda da PDD diyastolik fonksiyon belirteçleri olan doku Doppler mitral E ve mitral E dalga hızlarıyla ilişkili bulunmuştur. $PDD \geq 40$ ms olanlarda MAÜ düzeyi belirgin derecede yüksektir.

Sonuç:

Hipertansif ve/veya diyabetik hastalarda PDD diyastolik fonksiyonlar ve MAÜ düzeyi ile ilişkilidir. Bu sonuç PDD nin bu hastalarda uç organ hasarının ucuz ve girişimsel olmayan bir belirteci olarak kullanılabilceği hipotezini desteklemektedir.

Anahtar kelimeler: P dalga dispersiyonu, diyastolik disfonksiyon, diyabet, hipertansiyon